

گفت‌وگو
روح‌الله صالحی - محمد بابایی

حملات سه ساله

گروه تروریستی

داعش به عراق،

موجب وارد آمدن خسارات زیادی به شهرهای این کشور شده‌است و عراق در دوران پساداعش نیازمند بازسازی دوران پس از جنگ است و با توجه به نقش بی‌بدیل ایران در مبارزه با تروریست‌ها، ایران می‌تواند در مرحله بازسازی نیز نقش فعال و مؤثری را ایفا کند. از آنجا که ایران که حوزه امنیتی به خط مقدم نبرد با تکفیری‌ها بود و کمک‌های شایانی را به عراقی‌ها انجام داد، در دوره پسدادعش نیز باید بتواند نقش امنیتی را به حوزه اقتصادی تسری داده و از ثمرات آن بر خوردار شود و این نیازمند داشتن یک استراتژی مشخص است که می‌توان این نفوذ را در راستای امنیت و منافع ملی تبدیل به ارزش افزوده کرد. در شرایطی که ۶۰ کشور از جمله حامیان تروریست‌ها، آمادگی خود را برای بازسازی شهرهای عراق اعلام کرده‌اند، ایران بیش از سایرین برای این مسئله در اولویت قرار دارد و این موضوعی است که مقامات عراقی نیز بارها به آن تأکید کرده‌اند که در مرحله بازسازی اولویت با کشورهایی است که در مبارزه با تروریست‌ها در کنار دولت و مردم عراق بودند. سعید اوحدی، معاون سرما به‌گذاری و برنامه‌ریزی سازمان میراث فرهنگی در گفت‌وگو با «جوان» درباره استراتژی‌های ایران برای بازسازی عراق گفت: «ایران برای افزایش سهم خود در بازار ۵۰۰ میلیارد دلاری عراق یک سند جامع راهبردی توسعه اقتصادی با عراق تنظیم کرده است تا در مرحله بازسازی و پس از آن نقش مهمی را بر عهده بگیرد.»

الان عراق در دوره پسدادعش قرار دار و مسئله بازسازی و ظرفیت‌های اقتصادی در این کشور از اهمیت قابل توجهی بر خوردار است. با این که ایران در عراق دستاوردهای امنیتی زیادی داشته است اما در مقابل، سهم اقتصادی ایران در بازار عراق به مراتب کمتر است. شما پیشتر گفته بودید که بازار عراق ۵۰۰ میلیارد دلار ظرفیت دارد اما سهم ایران تنها یک میلیارد دلار است. ایران چگونه می‌تواند سهم خود را در بازار عراق افزایش دهد؟

در ارتباط با جایگاه ایران در منطقه به ویژه عراق و سوریه، یک سناریوی بسیار خطرناکی از هفت سال پیش توسط امریکا و اسرائیل و با پول‌های برخی کشورهای عربی منطقه انجام شد و این توطئه در پی این بود تا گسترش نفوذ ایران در منطقه را اسد کنند. واقعیت این است، با توجه به نفوذ معنوی که ایران در منطقه پیدا کرده بود در بین نسل جوان منطقه یک تحول بزرگی اتفاق افتاده بود و به همین خاطر دشمنان ایران یک سناریوی مذهبی را طراحی کردند. این کشورها تجربه حمایت از القاعده را داشتند و از طریق این گروه‌ها به موفقیت رسیده بودند. بنابراین غربی‌ها داعش را ایجاد کردند. مگر ممکن است گروهی مثل داعش در مدت یک هفته بتواند خاک عراق را اشغال کند، حکومت تشکیل دهد، پول چاپ کند و نفت بفروشد که این مسئله اصلاً قابل قبول نیست و مشخص بود که فکر کاملاً قوی و منسجم پشت این جریان بود.

اگر ما مقدمه تحولات در خاورمیانه را مدنظر قرار ندهیم، نمی‌توانیم مسائل اقتصادی منطقه را تحلیل بکنیم. اگر این شرایط را در دست ارزیابی کنیم، می‌توانیم جایگاه اقتصادی‌مان در منطقه را نیز پیدا کنیم. کشورهای غربی و متحدانشان، آتش فتنه‌ای را علم کرده بودند که پس از اشغال عراق و سوریه به سمت ایران بیایند. الان عراق با کمک نیروهای بسیج مردمی «حشدالشعبی» و ارتش از شر داعش رها شده و به عنوان دولت قدرتمندی درآمده است و نقش ایران در این فرایند نظامی - سیاسی و امنیتی‌اکنکارناپذیر است. اگر نقش ایران در مقابله با گروه داعش نبود قطعاً امروز باید در شهرهای خودمان با تروریست‌ها می‌جنگیدیم، چراکه فتنه و توطئه خارجی فراتر از آن چیزی بود که در ابتدا فکر می‌کردیم. حامیان تروریست‌ها میلیاردها دلار هزینه کردند و پیشرفته‌ترین سلاح‌ها را در اختیار این گروه‌ها گذاشتند. همچنانکه داعش در مدت یک شب دومین پایگاه و زرادخانه سلاح عراق، یعنی موصل را اشغال کرد و در این فضای نامنی، ایران وارد عمل شد و شهدای گرانقدری را در این ماجرا از دست دادیم و به لطف این رشادت‌ها، عراق مقتدرتر از گذشته شده است. زمانی ایران را در مذاکرات صلح سوریه راه نمی‌دادند، مثلاً عربستان می‌گفت به شرطی در مذاکرات شرکت می‌کند که ایران در آن حضور نداشته باشد اما امروز می‌بینیم که رهبری مذاکرات صلح سوریه ایجاد کرده است، تصمیم می‌گیرد که عربستان سعودی در مذاکرات بشد یا نه. الان با گذشت هفت سال از بحران سوریه همه کشورها به این نتیجه رسیده‌اند که تمامیت ارضی و یکپارچگی این کشور باید حفظ شود و تجزیه سوریه دیگر معنا ندارد. همچنانکه سردار قاسم سلیمانی، فرمانده سپاه قدس ایران وعده پیروزی بر داعش در سوریه را داده بود، الان این پیروزی حاصل شده و حکومت سوریه قدرتمندتر از قبل شده است.

اکنون که در دوره پسدادعش قرار داریم ما چه نقشی

را باید ایفا کنیم، ما در حوزه نظامی و امنیتی هزینه سنگینی متحمل شدیم و توانستیم پیروزی‌های تاریخی در عراق و سوریه به دست آوریم. جوانان ایران کار بزرگی انجام دادند و ۲۰۰۰ کیلومتر دورتر از مرزهای خودمان رفتند تا آتشی را خاموش کنند که می‌توانست به کشورمان سرایت کند و واقعیت این است که استکبار جهانی و عربستان در مقابل این پیروزی‌ها ساکت نخواهد نشست. قبلاً ما هم‌مرز با اسرائیل نبودیم و در مرزهای خودمان بودیم اما امروز دنیا می‌داند که ایران بر اساس راهبرد استراتژیک‌محور مقاومت در سوریه حضور دارد و هم‌مرز با اسرائیل شده است و این مسئله برای دنیا قابل قبول نیست. الان ما به عنوان قدرت منطقه‌ای خودمان را اثبات کرده‌ایم و همه کشورها نیز این واقعیت را می‌دانند که بدون نظر و حضور ایران نمی‌توانند تصمیم‌سازی کنند و این ایران است که برای منطقه تصمیم می‌گیرد. اگر زمانی استکبار به دنبال اشغال سیاسی و نظامی عراق و سوریه بود الان در دوره پسدادعش به دنبال اشغال اقتصادی این دو کشور است. همچنانکه مقام معظم رهبری گفته‌اند الان در دوران جنگ اقتصادی قرار داریم و ما در دوره جنگ اقتصادی با استکبار به عراق وارد می‌شویم. همانطور که در دوره مبارزه با داعش، عزم ملی و مذهبی همه‌جانبه برای خاموش کردن آتش فتنه داشتیم، همان عزم در حوزه اقتصادی نیز باید باشد.

واقعاً به نظر تان آیا الان این عزم ملی و مذهبی که گفتید در ایران وجود دارد یا نه؟

عراق کشور ثروتمندی است و با ۴۰ میلیون جمعیت ۴ میلیون بشکه نفت صادر می‌کند و ذخایر نفتی زیادی دارد، زمین‌های حاصلخیز و آب فراوان دارد و تحریم‌ها اقتصادی هم نیست. اینها مزیت‌های عراق است اما ما مزیت‌هایی نسبت به عراق داریم، ما مزیت‌های فرهنگی و مذهبی نسبت به عراق داریم و عراقی‌ها می‌دانند که این ایران بود که آنها را از اشغال داعش نجات داد. ایران ۱۴۰۰ کیلومتر مرز مشترک با عراق دارد و نسبت‌های سببی هم بین برخی ایرانی‌ها و عراقی‌ها در شهرهای مرزی دو کشور وجود دارد. ما ۴۰ گذرگاه مرزی با عراق داریم و هشت تا از این گذرگاه‌ها به‌طور رسمی باز هستند و امکانات گسترده زیادی در آنها داریم. داعش در عراق تخریب‌های گسترده‌ای انجام داد و روپکرد خشونت‌طلبانه و ضد تمدنی سعی کرد با روپکرد تبلیغ مذهب، اسلام‌هراسی را در دنیا شد دهد. کشورهای غربی می‌دانستند که موج معنوی در بین جوانان اروپا و امریکاریشه دوانده است و با تأسیس گروه‌های تروریستی می‌خواستند اسلام‌هراسی به وجود بیاورند و با انتشار خشونت‌های داعش اینگونه القا کنند که کارکرد این اینگونه است. زمانی که داعش همه زیرساخت‌های شهرهای اشغال شده عراق و سوریه را تخریب و بسیاری از مناطق سوریه را به زمین سوخته تبدیل می‌کرد، غربی‌ها سعی داشتند عراق و سوریه را از نظر اقتصادی فلج کنند و اکنون همان کشورهایی که در جنگ پشتیبان تروریست‌ها بودند، سعی دارند از در بازسازی وارد شوند و اقداماتی را در این زمینه انجام داده‌اند. الان حامیان تروریست‌ها کنفرانس کویت را برای بازسازی عراق بر گزار کردند. همچنین در روزهای گذشته بزرگ‌ترین نمایشگاه نفتی در شهر بصره برگزار شد و همین کشورهایی که ماشین جنگ علیه عراق را به راه انداختند، در خط مقدم بازسازی این کشور قرار گرفته‌اند.

الان حامیان تروریست‌ها وارد فاز بحث‌ها برای بازسازی عراق شده‌اند و آمادگی خود را برای بر عهده گرفتن این مسئولیت اعلام کرده‌اند، اما به نظر می‌رسد ایران هنوز اقدام

عملی در این زمینه انجام نداده است. نظر شما در این مورد چیست؟

ما همچنانکه در عرصه نظامی دوش به دوش مردم عراق بودیم، الان نیز باید در مسئله بازسازی عراق در کنار مردم این کشور باشیم و باید برای بازسازی عراق راهبرد داشته باشیم که این مسئله نیازمند یک عزم ملی و همگانی است. ما در سناد توسعه روابط راهبردی عراق سندی را با عنوان سند جامع راهبردی توسعه اقتصادی با عراق تنظیم کردیم و در این سند، در همه حوزه‌ها مثل شهرسازی و صنعت، نفت، نیرو و انرژی، گردشگری و درمان پزشکی، ۴۰ برنامه در قالب سه راهبرد کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت طراحی کردیم که چگونه ما در کنار دولت و مردم عراق هستیم. همچنانکه در حوزه نظامی نشان دادیم و بعد از شکست داعش هیچ چشمداشتی به خاک عراق نداشتیم، در حوزه اقتصادی نیز باید همینگونه عمل کنیم.

در حوزه اقتصادی ما ظرفیت سنگینی در کشورمان داریم که می‌توانیم آنها را در عراق به کار بگیریم. ما شرکت‌های دانش‌بنیان زیادی در داخل ایران داریم، الان بیش از دو برابر ظرفیت کشور دارو تولید می‌کنیم و اگر این دارو را صادر نکنیم دچار مشکل می‌شویم. در حوزه نیرو، ظرفیت‌های گسترده‌ای داریم و هیچ منطقه‌ای از کشور نیست که با کمبود برق مواجه باشد و حتی روستاهای ما از نعمت برق برخوردار هستند و مازاد این برق را باید صادر کنیم. در حوزه انرژی و گاز، منابع عظیمی در اختیار داریم که آن نیز باید صادر شود و عراق

گفت‌وگو با سعید اوحدی، معاون سرمایه‌گذاری و برنامه‌ریزی سازمان میراث فرهنگی و مشاور اقتصادی معاون اول رئیس‌جمهور در امور عراق

دوره جنگ اقتصادی با اشغالگران سوریه و عراق است

ما وارد جنگ اقتصادی شده‌ایم و باید با عزم ملی وارد عراق شویم و از ظرفیت‌های امنیتی که در عراق داشتیم و دوشادوش عراقی‌ها جنگیدیم. الان نیز در زمینه اقتصادی باید در کنار آنها باشیم

بستر مناسبی است که باید وارد این حوزه بشویم. امروز به همت قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیا، خط لوله انتقال گاز تا بغداد کشیده شده است و نیروگاه «بصاء» در بغداد راهاندازی شده است. این ظرفیت‌ها در سند جامع راهبردی تعریف شده و این سند هم با کمک نمایندگان دستگاه‌های مختلف تهیه شده است. **این سند چه زمانی تهیه شده است و چه اقدامات عملی برای رسیدن به اهداف آن انجام شده است؟**

این سند هشت ماه پیش تهیه و تنظیم شده و سند کامل و مستدلی است که به کمیسیون مشترک ایران و عراق که زیر نظر وزارت صنعت، معدن و تجارت است، ارسال کردیم تا ظرفیت خود را اعلام نمایند. همچنین برای وزارت امور خارجه و سایر دستگاه‌های ذیربط نیز ارسال شده است تا اگر نقدی بر آن دارند یا حتی اگر پیشنهاد تکمیلی داشته باشند، با کمک آنها کامل کنیم.

در مسئله بازسازی عراق باید به یک توافق جامع اقتصادی با دولت این کشور برسیم و توافق کنیم که در حوزه راه و شهرسازی و صنعت می‌توانیم این اقدامات را انجام دهیم. در حوزه خدمات فنی و مهندسی، ما سالانه ۲۵ میلیارد دلار ظرفیت صدور خدمات فنی و مهندسی داریم. در حوزه آب، انرژی، راهسازی و سدسازی تجربه می‌تواند ارتقا یابد و این ظرفیت تا ۴۰ میلیارد دلار در سال وجود دارد، یعنی ساختارها، ماشین‌الات، نیروی انسانی اقتصادی شده‌ایم و باید با عزم ملی وارد عراق شویم و از ظرفیت‌های امنیتی که در عراق داشتیم و دوشادوش عراقی‌ها جنگیدیم الان نیز در زمینه اقتصادی باید در کنار آنها باشیم.

استکبار جهانی دنبال این است تا مسیر پیوند ایران و عراق را مسدود کند و لازم است تا راهکارهای مقابله با این کارشکنی‌ها را پیدا کنیم. به عنوان

راهکار، باید بخش خصوصی پشتیبانی‌بانکی داشته باشیم تا این بخش بتواند با سودگی وارد

بازسازی عراق بشود و مشوق‌های صادراتی باید

در این زمینه ایجاد شود. الان داروی بی‌کیفیت

خرشانین به کشور اردن وارد می‌شود و پس از

بسته‌بندی در آن کشور، به عراق صادر می‌شود که

در برخی مواقع عوارضی نیز با خود به همراه دارد.

ما باید از دولت عراق بخواهیم تافرت‌هایی را که

برای سایر کشورها فراهم کرده است، برای ایران

هم که در جنگ علیه تروریست‌ها کمک زیادی را

به این کشور انجام داده است، نیز فراهم کند.

در بین مردم عراق استقبال زیادی از کالا‌های

ایران وجود دارد و بسیاری از فروشگاه‌های بغداد

محصولات ایرانی را عرضه می‌کنند و حتی

بسیاری از خودروها که در بغداد تردد می‌کنند،

ساخت ایران هستند. ما قبلاً حدود ۳۰۰ هزار

خودرو به عراق صادر می‌کردیم که الان این

صادرات در حال متوقف شدن است که باید در این

زمینه آسیب‌شناسی کنیم.

الان آقای ایرج مسجدی که به عنوان سفیر ایران

در عراق منصوب شده است تجربه خوبی در این

زمینه دارد و شناخت کاملی از اوضاع داخلی

عراق دارد و از زمانی که ایشان وارد عراق شدند

برای اینکه در این نقش کامل بشود، در سند راهبردی

یکی از کارگروه‌هایمان بحث پولی و بانکی بوده است. ما

پشتیبانی سیستم بانکی کشور را هم برای بازسازی در

عراق نیاز داریم و باید مطمئن شویم که درباره کارهایی

که ما در عراق انجام می‌دهیم به دلیل مسائل فنی

دست پیدا کنیم.

بسیار مناسبی است که باید وارد این حوزه بشویم. امروز به همت قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیا، خط لوله انتقال

گاز تا بغداد کشیده شده است و نیروگاه «بصاء» در بغداد راهاندازی شده است. این ظرفیت‌ها در سند جامع

راهبردی تعریف شده و این سند هم با کمک نمایندگان

دستگاه‌های مختلف تهیه شده است.

این سند چه زمانی تهیه شده است و چه اقدامات عملی برای رسیدن به اهداف آن انجام شده است؟

این سند هشت ماه پیش تهیه و تنظیم شده و سند

کامل و مستدلی است که به کمیسیون مشترک ایران و

عراق که زیر نظر وزارت صنعت، معدن و تجارت است،

ارسال کردیم تا ظرفیت خود را اعلام نمایند. همچنین برای

وزارت امور خارجه و سایر دستگاه‌های ذیربط نیز ارسال

شده است تا اگر نقدی بر آن دارند یا حتی اگر پیشنهاد

تکمیلی داشته باشند، با کمک آنها کامل کنیم.

در مسئله بازسازی عراق باید به یک توافق جامع

اقتصادی با دولت این کشور برسیم و توافق کنیم که در

حوزه راه و شهرسازی و صنعت می‌توانیم این اقدامات را

انجام دهیم. در حوزه خدمات فنی و مهندسی، ما سالانه

۲۵ میلیارد دلار ظرفیت صدور خدمات فنی و مهندسی

داریم. در حوزه آب، انرژی، راهسازی و سدسازی تجربه

می‌تواند ارتقا یابد و این ظرفیت تا ۴۰ میلیارد دلار در سال

وجود دارد، یعنی ساختارها، ماشین‌الات، نیروی انسانی

اقتصادی شده‌ایم و باید با عزم ملی وارد عراق

شویم و از ظرفیت‌های امنیتی که در عراق داشتیم

و دوشادوش عراقی‌ها جنگیدیم الان نیز در زمینه

اقتصادی باید در کنار آنها باشیم.

دولت‌مدانی است که در عراق روی کار هستند به لحاظ فکری و سوابق مبارزاتی به شدت به ایران علاقه‌مند هستند. در دبداری که ما با فؤاد معصوم، رئیس‌جمهور عراق داشتیم، نگاه او به ایران و ظرفیت‌های کشورمان قابل تقدیر بود و وزرای عراقی نیز چنین نگاهی به ایران دارند. وقتی چنین رویکردی در بین مقامات عراقی وجود دارد باید بررسی کنیم که موانع و مشکلات در بدنه دولت عراق چه چیزهایی است و برای این منظور باید بین بخش خصوصی و وزارت صنعت و معدن تعامل وجود داشته باشد و نشست‌هایی را با فعالان

اقتصادی برگزار کنند تا این موانع را رفع کنند.

شرکت «صبا» در استان الانبار کارخانه لبنی

احداث کرده و موجب شده تا تعدادی از عراقی‌ها

در آن مشغول به کار شوند. شرکت «کاله» هم

در کرابلک کارخانه بزرگ به راه انداخته است

و مسئله اشتغال‌زایی برای مردم عراقی که از

بیکاری گسترده رنج می‌برند، می‌تواند گام مفیدی

باشد. قطعاً عربستان که برای صادرات لبنی خود

مشکلاتی دارد به دنبال بازاری مثل عراق است

تا بتواند تولیدات خود را به فروش برساند و این

جایگاه برای شرکت‌های ایرانی فراهم شده است.

ما باید در داخل عراق سرمایه‌گذاری‌های

بلندمدتی را داشته باشیم، یعنی کارخانه و

نیروگاه راهاندازی کنیم و در حوزه سدسازی و

ایجاد پایايشگاه عراق ورود پیدا کنیم و با ایجاد

اشتغال برای مردم عراق به آنها اعلام کنیم که

ایران همچنانکه در دوران اشغال عراق مردم

این کشور را رها نکرد، در دوره بازسازی و جنگ

اقتصادی هم آنها را تنها نخواهد گذاشت. جامعه

عراق یک جامعه مصرفی است و سالانه حدود ۴۵

میلیارد دلار واردات دارد و کل صادرات ما به این

کشور حدود ۶ میلیارد دلار است که بیشتر در

حوزه محصولات کشاورزی و لبنی است که باید

تلاش کنیم این میزان را ارتقا دهیم و سهم بزرگی

از بازار این کشور را از آن خود کنیم.

با توجه به تخریب‌های گسترده‌ای که در دوره اشغالگری تروریست‌ها انجام شده است، الان به نظر می‌رسد که باید بیشتر در حوزه خدمات فنی و مهندسی ایران فعالیت‌ها بشی را گسترده بکند. آیا اقدامات لازم در این زمینه‌ها انجام شده است؟

در حوزه خدمات فنی و مهندسی ۳۶ شرکت

ایرانی در داخل عراق در ۶۴ پروژه موفق شُشدند

منافسه‌ها را برنده شُوند اما در سال ۲۰۱۴ که

داعش عراق را اشغال کرد، بخشی از این پروژه‌ها

متوقف شد و با توجه به درگیر بودن ارتش عراق

در مبارزه با تروریست‌ها، دولت این کشور به

دلیل کمبود منابع نتوانست صورت وضعیت‌های

شرکت‌های ایرانی را پرداخت کند. به رغم این

مشکلات، دولت ایران اقدام بسیار مؤثری را انجام

داد و هزینه‌های زیادی را گذراند که طبق آن ۲۰۰

میلیون دلار تسهیلات برای شرکت‌های خدمات

فنی و مهندسی فراهم کرد که به خاطر حملات

داعش نتوانسته بودند صورت وضعیت خود را

تکمیل کنند. ما کمک‌های هیئت دولت موانع بانکی این

شرکت‌ها تا حدودی رفع شد و شرایطی فراهم شد

تا در دوره بازسازی عراق بتوانند وارد عمل شوند.

الان ۴۳ کشور برای بازسازی عراق اعلام آمادگی

کرده‌اند و پشتوانه مالی هم با خود دارند، اما

کشوری مثل ژاپن برای اینکه بتواند وارد عملیات

راهسازی در عراق بشود باید ماشین‌الات سنگین

خود را از طریق کشتی به عراق انتقال دهد که

هزینه‌های بسیار زیادی دارند و نیروی انسانی

وجود دارد و ما می‌توانیم با این شرکت‌های بزرگ

دنیا را راهکارهای مشخص کنسرسیوهای

را ایجاد کنیم. شرکت‌های فنی و مهندسی

ما تجربه‌های زیادی دارند و نیروی انسانی

ارزان‌قیمتی هم در اختیار داریم، ماشین‌الات ما

نیز به سهولت به داخل عراق حمل می‌شود. همه

اینها به اضافه پشتوانه علمی و تخصصی نقاط قوت

ما هستند که می‌توانیم با استفاده از ظرفیت‌های

داخلی و ظرفیت‌های کشورهای آسیایی مثل

ژاپن برای حضور در بازسازی عراق کنسرسیوم

تشکیل دهیم.

الان کشورهایی که در دوران اشغالگری

تروریست‌ها، مشمشیر به روی عراق می‌کشیدند

با حربه اقتصادی وارد این کشور شده‌اند تا در

مرحله بازسازی سهمی داشته باشند اما بدون

شک مردم دولت عراق حق هم‌وشندانه عمل

خواهند کرد و به کشورهایی که در دوره جنگ

دشمن آنها بودند سهمی از بازسازی را نمی‌دهند.

ما در این زمینه راهکارهایی داریم و نمایندگان

اقتصادی ما هم در حال سفر به عراق هستند و

بخش خصوصی و دستگاه‌های مختلف کشورمان

نیز باید حضور فعالی در این زمینه داشته باشند

تا بتوانیم جایگاه خود را در بازار داخلی عراق

افزایش دهیم. ما الان پنج کنسولگری در عراق

داریم که همه آنها سیاسی هستند و ما با استفاده

از روپکردی که محمدجواد ظریف، وزیر خارجه

ایران در بعد اقتصاد دارد، پیشنهاد کردیم که

دو تا از این کنسولگری‌ها به کنسولگری اقتصادی

تبدیل شوند و با تعیین راهکارها، در امور عراق

فعال باشند و همچنین در مناقسه‌های عراق

حضور داشته باشند.

آیا این مسائل در سند راهبردی مشخص شده‌اند و آیا امکان عملی شدن این برنامه‌ها وجود دارد؟

بله این سند راهبردی یک برنامه عملیاتی است و

در دوره دولت بلندمدت که پنج ساله است، قرار

شده سهم صادرات ایران به عراق از ۶ میلیارد

دلار فعلی به ۲۵ میلیارد دلار برسد، آن هم در

حوزه غیرنفتی.